

ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานแรงงานกับการค้าระหว่างประเทศ: สำรวจพรมแดนแห่งความรู้*

นิรมล สุธรรมกิจ**

Abstract

A question set in this study is: what are impacts on developing countries if the issue of labour standards is set in international trade rules. This study aims to summarize the conceptual frameworks and economic analyses surrounding the issue of labour standards in international trade.

Literature survey can be summarized as following. Firstly, there are several theoretical frameworks surrounding the relationship between labour standards and trade, owing to various dimensions and issues concerned. Secondly, empirical studies found that (a) there is no unique relationship between labour standards and trade because it depends upon several factors; (b) the enforcement of labour standards in developing countries would give rise to negative rather than positive impacts. Finally, trade sanction would negatively affect exporter nations which are developing countries.

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษามาตรฐานแรงงานกับการค้าระหว่างประเทศ” ได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)ภายใต้ชุดโครงการจับกระแสองค์การการค้าโลก(WTO Watch)

** รองศาสตราจารย์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ ตั้งประเด็นคำถามใหญ่ว่า หากเวทีการเจรจาการค้าระหว่างประเทศมีการหยิบยกประเด็นเรื่องมาตรฐานแรงงานขึ้นมาใช้เป็นเงื่อนไขในการค้าแล้ว ประเทศกำลังพัฒนาจะได้รับผลกระทบมากน้อยเพียงใด โดยมีวัตถุประสงค์ คือ ศึกษาแนวคิดและกรอบการวิเคราะห์ทางทฤษฎี เศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานแรงงานในระเบียบเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ผลการศึกษาเอกสารต่าง ๆ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นใหญ่ ได้แก่ (1) กรอบทฤษฎีการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ที่มักใช้วิเคราะห์เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานแรงงานกับการค้าระหว่างประเทศนั้น มีอยู่ด้วยกันหลายทฤษฎี ขึ้นอยู่กับมิติหรือประเด็นที่จะศึกษา (2) การวิจัยเชิงประจักษ์หาความสัมพันธ์ดังกล่าว พบว่า ไม่สามารถสรุปความสัมพันธ์ได้ชัดเจนว่าเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกหรือเชิงลบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ นอกจากนี้ยังพบว่า การผลักดันให้มีการบังคับใช้มาตรฐานแรงงานในประเทศกำลังพัฒนานั้น จะเป็นผลเสียต่อประเทศกำลังพัฒนามากกว่าผลดี และ (3) การใช้มาตรการคว่ำบาตรทางการค้า (trade sanction) จะสร้างผลเสียต่อประเทศผู้ส่งออกที่เป็นประเทศกำลังพัฒนา